

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Metropolie ortodoxă română în Turcia.

Abia este națiune, carea se fie politicească așa împărțită, adică se aparțină la atâția domnitori, ca și poporul românesc. Cele 12 milioane de români fac parte din supușii alor opt domnitori europeni: împărați, regi și principii.

Dintre aceștia mai puține date avem cu deosebire despre românii din imperiul turcesc. Călătorii români, cari au făcut scrutări etnografice asupra lor, au ajuns la rezultatul, că în Tesalia, Epir și Macedonia s'ar afla la 800 000 — un milion de români. Dar a constata cifre sigure este în imperiul padișahului Abdul Hamid anevoios, căci oficianții imperiali indică totdeauna un număr mai mic al populațiunii, spre a putea astfel mai ușor vârsa darea încassată dela cei esistenți dar neînșinați în propriile lor casete, adeseori fără fund.

Afară de aceea mulți nu au curajul a se mărturisi români, fiindcă nu se bucurau de egale drepturi cu aderenții Islamului ori a sîrșitorilor Elini; ba la etnografi, ca Bianconi (1877), aflăm la enunțarea popoarelor din Turcia poziții ca următoarea:

70,000 greci (?) de origine română (pare că au copiat pe statisticii noștri).

Acești români reslățiți prin romanticele văi ale Balcanilor au format multă vreme o turmă risipită fără nici un centru, spre care se graviteze și fără conducător, pe care iubindu-l se-l urmeze. Singur numai geniul neamu lui și farmecul idiliceii lor vieți i-a susținut ca români, făcând să răsună romanticele ținuturi balcanice de accentele aceleiași limbi, — ca a noastră — și de melodiile aceluiași doine, horite pe fluerul lui Pan.

Emigranți politici ai principatelor dunărene au dat de ei, au recunoscut în ei pe frații noștri și bărbați aleși, cari i-au cercetat, ca Bolintineanu, au stărnit prin scrierile lor în toți conaționali un interes mai viu și un dor de-ai cunoște mai aproape. În urmarea acestora regatul român a înce-

put să împrăștie pe pământul macedonian mai întâiu sēmēnta redeșteptării naționale, înființând prin diferite ținuturi școle românesce, cari se susțin din visteria statului român și stau sub inspecțiunea Apostolului Mărgărit și a eforiei scolare nu de mult înființate.

Ba s'a format și o reuniune culturală spre a crește învățatori-apostoli pentru frații îndepărtați și în general în scopul ajutorării tendințelor de redeșteptare.

Aceste școle conduse de învățatori zeloși au și trețit în o mare parte din românii macedoneni conștiința limbei și naționalității, ceea ce i-a făcut să nu se mai indentifice cu grecii, ce li s'au impus, se nu se mai simtă bine în școlile și bisericile grecești, ci se se închiege în un corp român și se și pretindă recunoscerea individualității sale și pe baza acesta se dobândescă egale drepturi cetățenești.

Mulțumită intrevenerii guvernului român Sultanul a făcut de mult promisiunea a da credincioșilor sei supuși români episcopi naționali. Mult timp a rămas lucrul baltă, împlinirea promisiunilor s'a amēnat aprōp: un deceniu; ba foile din România aduceau mai astă tōmnă vești îngrijitoare, cari slăbiau speranța de a vedea aspirațiunile românilor macedonieni realizate.

Ingrijirea devenia cu atât mai mare, cu cât bulgarii obținură deja dreptul de a înființa episcopii în mai multe centre turcești.

Astăzi însă suntem în plăcuta poziție de a putea anunța, că românii macedonieni i-si au deja pe primul lor metropolit în persōna arhierelui Antim.

Scirea este autentică. Deputatul din camera României Delavrancea interpelăz în ședința dela 4 Decembre n. pe ministrul afacerilor străine C. Stoicescu în afacerea situațiunii românilor din Turcia. Acesta anunță între aplause generale; că *Maiestatea Sa Sultanul a esmis o iradee imperială (ordin), pe baza căreia s'a recunoscut poporului român macedonian individu-*

alitatea sa proprie și s'a pus în drepturi egale cu cel oman.

În special au obținut dreptul a înființa o metropolie ortodoxă română cu reședința în Bitolia, carea la timpul său i-si va institui necesarii episcopi sufragani.

La 6/18 Novembre a și fost îndeplinit noul scaun metropolitan prin Eminenția Sa arhierul Antim, ales din partea notabililor români din Macedonia. Primul metropolit al Armânilor din imperiul otoman a sântit Joi dimineța capela românescă din Pera (un suburbiu al Constantinopolului) oficiând totodată în limba română și sânta liturghie pentru Maiestatea Sa Sultanul.

Așteptarea mult dorită s'a realizat prin acest ordin, dat — după-cum afirmă ministrul român — din propria inițiativă a Sultanului, și bisericii ortodoxe române i-s'a dat posibilitatea de-a pune bazele unei desvoltări naționale a credincioșilor sei, doritori de înaintare.

S'a creat în Bitolia un centru românesc, care — întărindu-se — va avē să răspândescă în totă țera rațele ortodoxismului român, chemat a forma din elementele acum risipite un corp conșciu de sine, care în nobilă emulațiune cu frații din alte state se cultive individualitatea sa romanică, glorificând numele urmașilor Romei.

Libertatea este dată, calea e deschisă, ținta e sublimă și atrăgătoare; totul atârna numai dela zelul apostolic a celor ce vor fi chemați a brăzda ogorul înțelenit.

Greutatea începutului este încâtva ușurată prin bunăvoința domnitorului, care dorește progresul credincioșilor sei români și ofere și el ajutorul posibil. Acastă bunăvoință s'a manifestat mai ales în zilele ultime, când a decorat pe conducătorii mișcării culturale române din Turcia — pe apostolul Mărgărit — cu marea stea a Medgidiei.

Afară de acesta Sultanul, în dragostea-i pentru armâni, cari au fost cei mai credincioși supuși ai imperiului otoman, a mai acordat 6 burse anuale din caseta sa particulară pentru tineri

români, cari vor se și desevêrșescă studiile superioare. Laudabilul pas de înțelptă guvernare l'a făcut cu gândul de-a aplica pe tinerii români în funcțiunile statului.

Acest înalt favor imperial s'a comunicat ministrului instrucțiunei publice pentru a fi pus îndată în aplicare, precum și delegaților poporului român, ce se aflau la Constantinopol.

Asemenea sciri servesc spre generala bucurie a Românilor, mai ales, că ele ne sosesc din imperiul turcesc, la a căru guvernare nedreptă și despotică eram obicinuiți a ne provoca.

O singură nedumerire conturbă bucuria noastră și ne umbresce luminosa iconă; ce ne-o presintă ochii sufletesci despre viitorul nēmului armân.

Acastă nedumerire ne-o însuflă greutatea de-a afla bărbați zeloși, plini de dar apostolic și înzestrați cu firme caractere, cari se nu pregete a da pept cu tōte nevoile începutului și mai ales cu intrigile indscriptibile, ce le vor întâmpina românii în nisuițele lor spre progres, mai ales din partea grecilor, cari cu fanariotă viclenie li s'au furișat în tōte sanctuariile proprii și din cari numai cu forța voesc a eși. În anii trecuți chiar și episcopi grecesci au preferit a fi scoși de barbă din biserică românesce, decât a ceda justelor pretensiuni române și unei înțelegeri pacinice. Acastă situațiune dificilă reclamă în fruntea bisericii și a intereselor armâne un bărbat probat, un naționalist înfocat, care nu numai se scie fi el la culmea chemării, ci se aibă tactul și priceperea convenită de a-si crea o pleiadă de tineri însuflețiți de viitorul nēmului lor, cari se-l ajute în greaua-i misiune și se devie tot atâția redeșteptători și dascăli ai poporului din care fac parte.

Până acuma ne lipsesc date mai amēnunțate asupra persōnei P. S. Sale Antim, de aceea nu ne putem forma despre el o convingere basată. Ceea-ce scim până acuma despre el, este puțin.

Eminenția Sa metropolitul Antim este de origine albanez; dar muma lui era *cufo-vlahă*. A crescut în școle

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

Intratseja gloata intrarmata' mai tare interitindusze ku kutzite, si redikind armele szale amelintzind si osztenelele csele inpatsuitōre in szame ne begindule, ketre 6 csaszuri dupe ameazezi Fispanul debine afi au szokotit a deklara, bainke si pe omenie sza a fegeduit kumke pe militari nu ja bega in szat, fere numai dingszul va merge inszat si militari ja asezat pe rit linge szat; da gloata tulburata' si atseszt mai de pe urme szemn de milosztienie a Fispanului ku o inderevnitsie ketre persoanalui au impinszo inderept pintreszudelmi zikind: kumke mai gate szint totzi d' amuri, dekit pe Fispanul, szau alt Tiszt, pe szekui szau oritse feliu dekatane alesza in szat — Dupe asztfel de alkezniri dela 10 csaszuri de dimineatza pine la 6 dupe ameazezi czinute, ka de 10 15 pasi szau apropiat gloata turbata' ketre militari szekui kari tot in lokul szau au remasz, si dupe tse Fispanul si Majorul ku ovoje arfi hoterite: ka kataneele ku bajoneturile czinute innainte intset sze pesaszke innainte, ka asa szpergindusi drum pintre

gloata szesze poate aseza peszte noapte, fiind ke a sze reintoartse era ku neputintze, si sze pute intimpla ka militari intorkindusze din derept szesze Zdrobeaszke, Majorul de a sztinga companii din tij Kapitanul Szilágyi in mizsloku jei jár Hadnozsul Antos de a dreapta companii din tij sztind, militari ku bajoneturile innainte tzinute au pornit, — de abea au fakut 6—7 pasi kind din szekara cse innalte delinge drum deszpre partea gloati szau intimplat o pusketura, intruakeruje urmare militariul Moricz Samuel kare in rindul esel dintiju intre Kapitanul Szilágyi si Hadnogiul Antos szta, inpuskat fiind indate au kezut; tocmă intruatsejă klipita' pe Majorul si kapitanul Szilágyi ku o tejeture do koaszte aszupra Kapetelor tztintita' ku primezsdia vietzi jau nevelit, pe kari intraatseja un keprariu si doi militari de rind czipind pustile innaintea loviturilor, nu numai de moarte jau mintuit, dar peatsei doi nevelitori kari aveat propuz de omor ku kite o inpusketure de pemint jau asternut, si kind toata' zioa rebdind foame si szete, si totfelul de amelintzeri, interituri, si bazsokuri kutsemai mare patientie, militari szekui arvedea' pe ortakul szeu Moritz Samu si pedóá tiszuri ale szale ingura mortzi, prin szilnika navalire fiind szilintzi asze apera, si deodate' ku zsuremint fiind indatoratzi spre aperarea tiszurilor szale indate intru oarkiteva klipite, fere de nitse o porunke au fakut oarkiteva in pusketuri intru akerora urmare pone

akum au murit doiszprezetse, si noa' szint renitzi, depertindusze kufuga gloata d' akolo oarkitzva militari nekezsitzi fiind, aupesit afare din rind szpre aperarea Tiszturilor si a inpuskatului seu ortak dare prin zdravina purtarea Tiszturilor au fost szilintzi a szta inloku, si fieste kare a merzse in compania sza! intruakerora urmare pira atseja kumke dore arfi alungat pe oameni, kari fugea, nueszte adeverata'.

In urmarea merturisziri merturiilor, adukind innainte toate atsele ce szau intimplat, — toate atsele punkturi cse szau adusz in privintza intimplerilor din Mihaltz szint ne adeverate, fiindke ku militari szekui nitse in zioa din 1. luni atseja, nitse a doa zi Guarda nationale ketre Mihaltz nitse szau apropiat, nitse szau vezut, makar ke Mihaltzeni nu demineatza la 10 tsaszuri, esi pine in zioe la trei mii ku aszutoriul lor pe militari szekui kare vinea la executzie innaintea szatului jau asteptat; in numele lui Dumnezeu si a Imperatului nimene nati protestat, atseja kumke un tisz de varmegyie arfi ziszse: kumke noi szintem datori intoata' intimplarea a intra in szat fiinde oameni nisz ne insuratzi si avem lipsze de fete.

(Va urma.)

grecești și a ajuns episcop grec la Ochrida. Din această înaltă poziție — poate sub presiunea susținătorilor săi — s'a arătat potrivit mișcării române din Macedonia. Acesta a făcut impresiune neplăcută asupra bărbaților, ce stau în fruntea mișcării române, și din acest motiv delegații macedonieni s'au opus înainte cu 3 ani insistenței apostolului Mărgărit de a' l primi de cap religios. Acum însă se susține, că de câți-va ani a revenit la bune sentimente pentru armâni.

Sentimentele plântate în sufletul lui de mamă română, se vor fi desceptat în sufletul lui, aducându și aminte de focol ei, cu care lucra pentru păstrarea datinelor latine. Este cunoscut zelul național al macedonenelor. Neguțătorii români, așa numiții Niculceni, vorbesc în public grecește; dar în familiile lor sunt nevoiți a vorbi limba originală, căci femeile lor nu vor să învețe limba grecească, nu vor să o vorbească. Ele au o însemnată ură contra coreligionarilor greci, cari prin biserică au tins să desnaționalizeze pe armâni.

Notabili români, cari au ales pe noul metropolit, îl vor fi cunoscut de sigur mai de-aprope și vor fi fost conduși de speranța de-a vedea înflorind neamul lor, când pe Antim l-au ridicat la locul greu, dar onorific de prim metropolit a unui popor, căruia îi suride viitoriul.

Noi îi dorim succes în spinosoasă cale. Să ia crucea în mână și se învite pe pleiada învățătorilor, crescuți în școlile din România, ca să-l urmeze.

Conștiința de-a fi cei întâiu redeșteptători ai unui popor inteligent, harnic, isteț și vital se le fie isvorul, din care să scotă abnegatiune, indemn și curaj într'u învingerea tuturor pedecilor, ce li-se vor pune în calea spre mântuire.

Puținii dascăli aplicați până acuma pe terenul școlilor macedonene au dat clasice dovezi de apostolică răbdare și abnegațiune.

Fie ca numărul acestora gigantic să se mărească, se aducă cât mai curând pe toți copăciarii *) la conștiința originii lor și cu toții împreună să curme cât mai curând suspinele feciôrei armâne din Milia **), carea of-tând să plânga încă :

„Că în țera ei cea bună
și'n biserică străbună
limbi străine-acum răsună.

(Bolintineanu „Macedone“)

Deca.

*) Așa se numesc armânii grecisați, renegați.
**) O localitate română în Macedonia.

Căderea frunzelor.

de

Armand de Soubissan.

Se chema Lisette. Abia avé 15 ani, și spăla rufele în riulețul ce curge sub catedrala din Cahors.

Iarna-văra spăla necontentit. Iarna îi crepau mâinile de frigul aspru, văra de ra-đele ferbinți ale sôrelui i-se înegrău.

Cu toate aceste Lisette a rămas chipeșă și rotunjôră.

Era fragedă, ca strugurul înrouat, curată ca zăpada, pe lângă aceste iute și atră-gătore ca vinurile de Medoc.

Spăla neîntrerupt lângă biserică, unde mulți au văđut-o, admirându-i ochii învă-păiați, făptura de gazelă, lăudându-i modestia și hărnicia.

Și Lisette spăla într'una, cântându-și cântecul predilect :

„Când cunună și-impletesce
Fetița nevinovată.“

Sărmana Lisette cea frumoasă n'avé nimic afară de cele două brațe lucrătore și

Evenimentele Zilei. Ziarul „Românul“ scrie: Evenimentele ce s'au petrecut sunt pentru noi dureroase, căci ne-au dovedit, că neînțelegerile ce existau în partidul liberal l'au împins la greșeli ale căror consecințe le suferă ađi.

Din prima și am considerat detronarea Mitropolitului ca una din acele mari greșeli prevăđând agitația la care va da naștere.

Guvernul liberal a stărui în ideea sa și aprobând toate actele revoltătore ale Sinodului, s'a făcut solidar cu el.

Era de prevăđut, că M. S. Regele, care n'a iscălit decretul de detronare, nu va aproba până în cele din urmă, pe guvernul său.

Escesele din zilele din urmă au contribuit și ele, de sigur, la hotărîrea Regelui de a provoca o criză ministerială.

După cât se afirmă, M. S. ar fi spus în mod categoric, că a consimțit la executarea hotărîrii Sinodul, cu condiție, ca guvernul să o aducă la o îndeplinire, fără a provoca scandal și fără a fi nevoit a recurge la forța armată.

„Ați depășit acele instrucțiuni, dis-a Suvranul primului ministru, nu mai pot deci să vă las a merge înainte“.

D. Stătescu, ministrul justiției, înțelegând, că acesta este un blam direct ce i s'a adresat, d-sa, ca ministru de justiție, jucând un mare rol în afacerea mitropolitului, a fost cel d'întiu care a depus demisia sa.

Acosta a înțeles-o cu atât mai mult, că Regele îi ceruse în trecut să sesizeze curtea de casație spre a revizui procesul Mitropolitului.

Crisa, în urma acestor declarații ale Regelui, devenise deci inevitabilă.

Nu mai putea fi decât două soluțiuni :

Revenirea asupra măsurilor luate, s'eu retragerea cabinetului.

În primul cas s'ar fi părut, că guvernul capitulează, ceea ce l'ar fi slăbit, și s'ar fi impus chiar demisia d-lui Poni, aruncându-se asupra sa totă răspunderea.

D-nii Sturdza și Stătescu, n'au voit acesta, declarând, că sunt solidari cu ministrul cultelor.

Au adoptat deci soluția retragerii lăsând să se formeze un cabinet liberal, cu persoane cari nu sunt angajate în cesiunea Mitropolitului.

Aceștia vor putea să recurgă la soluția pe care o dă d. G. Vernescu și amicii săi, soluție care a fost propusă în întrunirea de la ministerul de interne de d-nii E. Costinescu, V. Lascar, Em. Porumbaru, aceea d'a se reforma legea sinodului și d'a se cere noului sinod revisuirea a procesului mitropolitului.

E probabil, că ast-fel sa va pune capăt și agitației de stradă care a grăbit criza, fie chiar numai prin aceea, că a servit de pretext.

E indiscutabil, că pentru acesta și pentru ca guvernul cel nou să pôtă avea o stabilitate se cere, ca d-nii D. Sturdza, E. Stătescu și alți membrii din cabinetul actual, să dea sprijinul lor noiei formațiuni.

După cât scim, acel concurs îi este asigurat, acum depinde dela înțelepciunea majorității parlamentare ca noue desbinări și noue

obstacole să nu se ivească și să se facă imposibilă opera întreprinsă de guvernul cel nou.

Liberalii trebuie să înțelégă, că numai prin unirea lor vor împedica ca Regele să fie nevoit a face apel la conservatori.

V. R.

Din parlamentul magiar.

Ședința dela 3 Decembrie 1896.

După comunicarea publicării mai multor legi în „Országos Törvénytár“ din partea președintelui, ministrii Perzel și Daniel prezentază mai multe rapôrte, și Hegedüs raportul comisiei financiare, asupra proiectului de lege despre îndemnizare. Toate acestea se vor tipări și se vor distribui între deputați spre studiere.

În urmă, după alegerea unei comisii de 21 pentru compunerea adresei la mesagiul de tron, se verifică trei deputați și președintele anunțând proxima ședința pe Luni, 7 l. c. n., acesta se încheie.

Noutăți.

Metropolitul primat al României.

Noul guvern va rezolva afacerea metropolitului Ghenadie — se ăice — în mod satisfăcător pentru toate partidele. Prin revisuirea judecătoriei, P. S. Sa Ghenadie va fi restituit în scaunul metropolitan al Bucureștilor, din care apoi va abđice de bună voie.

Rescolă în contra unui profesor.

La universitatea din Pesta s'a întemplat Sâmbătă o rescolă. Ascultătorii și rigoresanții în medicină amăriți la culme de purtarea despotică a profesorului lor de chirurgie Dr Kovács József, au inscenat o demonstrație monstruoasă în contra lui. Asociându-se o multime mare de tineri ascultători ai altor facultăți, cu toții cam la 350 inși rupend ușa dela coridor au pètruns în sala unde propunea Kovács și au început aici să vocifereze, până când Kovács îngrozit a părăsit sala. Până la 1 ôră după prânđ multimea nu s'a împrăștiat, când Dr Kovács și a luat inima în dinți și printre multimea enormă de studenți, urmat de strigăte teribile de pèreat! se mèrgă în pensie! abzug! a eșit din curtea universității. După prânđ tinerii au ținut o conferență (peste 300 participanți) unde au pregătit un memorandum către corpul profesoral, în care cer ca acesta să întrevină cu propunere la ministru, pentru amovarea dela catedră a profesorului Kovács, din pricină, că acesta trântesce ascultătorii din caprițiul său și nu după răspunsurile lor (80% dintre rigoresanți) cad la Dr. Kovács). Pun mare pond în memorandumul lor și pe împregiurarea, că Kovács e bètrân, bolnăvicios și prin urmare incapabil pentru catedra de chirurgie.

Colectă pentru biserică.

Parochienii gr-orientali români din comuna Viôra de Mureș se rógă de Onoratul public marinos drept credincios să se indure a le tinde și lor

mână de ajutor pentru edificarea unei biserici și pentru ornarea ei. Daruri în acest scop se primesc și la redacțiunea fșiei noastre și se vor administra la timpul său la locul competent pelângă socôtă publică.

Denumirea lui Wekerle. La propunerea guvernului, Majestatea Sa a denumit pe fostul prim ministru al Ungariei Dr. Wekerle Sándor, de președinte al judecătoriei supreme de administrație publică.

Eternisarea sèrbărilor școlare milenare. Comisiunea de instrucție publică spriginesce cu căldură propunerea membrului său Zboray Béla, ca sèrbările școlare milenare să se repeteze în fiecare an, și recomandă điuva de 8 Iunie pentru ținerea acestei sèrbători.

Nou fișpan al comitatului Pesta în urma abđicerei din acesta demnitate alui Berzeviczky Ferencz, fi va denumit din partea guvernului contele Keglevich Gábor.

Jókai membru al casei magnaților.

După relatarea semi-oficiosului „Bud. Tud.“ guvernul are de gând să denumescă de membru al casei magnaților pe romancierul Jókai Mór. Cestia acesta însă numai în anul viitoriu se va putea transa.

Constituirea Societății academice „Junimea“ din Cernăuți.

Avem enoare a vă aduce la cunoștință că în ședința generală ordinară ținută în 15 Novembre a. c. s'a constituit comitetul pe anul administrativ 1896/7 în următorul mod: Președinte: stud. fil. I. cav. de Cuparencu; Vicepres: stud. jur. A. cav. de Onciul; Secretar I: stud. fil. V. Burduhos; Secretar II: stud. jur. I. cav. de Mațioschi; Cassar: stud. jur. A. Șesan; Controlor: stud. jur. A. cav. de Zotta; Bibliotecar: stud. jur. E. Halip; Econom: stud. teol. V. Vesalon. Înștiințându-vè despre acesta vă asigurăm de stima și considerațiunea noastră: Președinte: I. Cuparencu. Secretariu: V. Burduhos.

Episcopat catolic în Belgrad.

Unele foi din Sèrbia pretind a sci, că drept urmare a visitei, pe care regele Alexandru a făcut-o đilele acestea la Papa, are să se înființeze în, curând un episcopat catolic în capitala sèrbă. Se đice totodată, că Sèrbii nu prea întimpină cu bucurie scirea despre această inovațiune și despre propaganda catolică proiectată a se face între ei.

Dinamit aruncat în foc.

O mare nenorocire s'a întemplat đilele trecute la colonia de mine Herrengrund din comitatul Zolyom. Băieșul Supka a aruncat pe vatra cu foc o cutie cu dinamită veche, în credința, că și-o fi perdat puterea explozivă. Dinamita însă în curând a explodat severșind stricăciuni înfiorătore: ambele picioré ale lui Zsupka le-a rupt, doi băieși au fost răniți de mörte, mai mulți au fost mutilați în diferite chipuri.

acea cunună, pe care atât de des o amintesc cântecele.

Bunul seu unchiu Pierre, care a crescut pe Lisette, i a đis adesea:

— Nu te teme nepôtă! Fii numai harnică, rămăi nevinovată și împlinesce sfa-turile și învățăturile părintelui capelan. O, el e un adevèrat sânt. Cu sufletul e la dumnezeire, gândurile lui nici nu ating pământul nostru prăvos. — Bindecuvântarea Domnului va fi cu tine, Lisette, ascultă numai de părintele têu sufletesc, care te va învăța, cum trebuie să umbl pe calea virtuții.

Si în adevèr, — tinèrul abate de Pontbriant, descendentul unei familii străvechi din Calzados, îngrijea credincios de sufletul Lizettei.

Abatele, care abia avé douăzeci și patru de ani, era un june de-o frumseță rară. Ochii îi erau învăpăiați ca ai Lisettei.

— Sub pielea lui de creol, sângele i-circula cu vehemență, în creeri i-se îngrămădeu gândurile, în inimă sentimentele.

În totă săptămâna o spovedé pe tinèra spălătoriță apoi îi dedea canóne, dar când fetița îl privea, abatele pune capul în pământ, se înroșea și simția cum inima i-se strînge,

ca și când ar fi comis un pècat mare împotriva fetei.

Măcar, Dómne, încă nu pècătuisse, numai cugeta la pècat, a băgat numai de sémă, că nu sufletul Lizettei, ci trupul ei e atrăgător pentru el.

Mica Lisette spăla mai departe. Dar dup'un timp vioiciunea i-a perit, răspundea trist dacă o agrăia cineva, măcar mai nainte atât de bucuos flecărè, ca rîndunica sub strășină.

Ochii nu-i mai sclipéu atât de învăpăiați, ci de multeori i-se umpléu de lacrimi, atunci mai ales, când domnul abate plimbându-se sub umbella aurită conducea procesiunea la sântirea holdelor.

Făptura încă i-deveni mai plină ceva. Nu cu mult, numai cu un fir de pèr.

Nici n'a cântat mai mult. Măcar e atât de frumos și de drăguț cântecul acela, înainte atât de mult iubit de Lisette:

„Când cunună și-impletesce

Fetița nevinovată.“

O înmormântare trece pe stradele înguste din Cahors.

Sărmana Lisette e, pe care o duc în cimiter. Nimeni nu petrece sicriul, numai

bètrânul unchiu Pierre, crâsnicul și tinèrul și palidul abate, care adânc tresaltat și plângènd a roștit de-asupra mormântului:

„Requiem aeternam dona ei domine“

Bètrânul Pierre încă plânga și se căia cătră preot:

— O, domnule abate! Era atât de bună și cu frica lui D-đeu. Și totuși și-a legat pètră de gât și așa s'a înecat în rîu.

Și abatele Pontbriant a devenit și mai palid și fără să grăescă un cuvènt a întrat în locuința sa.

În điuva următore o nouă veste de sinucidere îi înspăimântă pe locitorii orașului Cahors.

Abatele de Pontbriant, conte de Trudiac, și baron de Mazon, fiitorul episcop și cardinal s'a împușcat!

Și insigniul falnic al conților de Trudiac fu întors de asupra criptei familiare.

Sèrmani copii! Și eu plâng. E atât de întristătore căderea frunzelor.

Rinaldo.

Invitare. Societatea de lectură „Andrei Șaguna” invită cu toată onoarea la Ședința publică, ce se va ține Vineri, în 29 Noiembrie st. v., în memoria Marelui arhiepiscop Andrei, în sala cea mare a edificiului nou seminarial. Inceputul la 7 ore seara. Ofertele benevole în favorul societății se vor intra cu multă primă pe cale publică. NB. Intrarea va fi prin strada „Spinarea Cănelui” (Hundsriicken).
* * *

Programa:

1. Cuvânt de deschidere, de președintele societății.

2. Două cântări pentru cor, de G. Dima:

- a) „Sfânt, sfânt, sfânt”;
b) „Pre tine te laudăm”;

3. „George Lazăr și renașterea culturii naționale”, disertație de Ioan Dobre, cleric în cursul al III-lea.

4. „Duo” pentru 2 viole de I. F. Mazas executat de Ioan Matein și George Henția, cleric în cursul I.

5. „Ziua învierii”, poezie de George Coșbuc, declamată de Ilie Hociotă, cleric în cursul I.

6. „Un obicei de Crăciun pe Valea Hârțibaciului” de Iacob Manuil, cleric în cursul al III-lea.

„Haimana”, canțonetă comică de V. Alexandri, predată de Traian V. Motora, cleric în cursul al III-lea.

8. „Un regret”, de N. Popovici.

Himen. Victoria M. Branisce și Virgil Onișiu, fidanțați. Brașov, 5 Decembrie n. 1896. Felicitările noastre!

Afacerea metropolitului din Ūsküb.

Credincioșii sârbi ai orașului Ūsküb nu sunt mulțumiți cu nou-alesul metropolit *Ambrosiu*. Vre-o 50 familii sârbe au protestat contra alegerii noului metropolit și au cerut dela patriarhul ecumenic înlăturarea ei, dar patriarhul greci dimpotrivă au trimis patriarhului telegramă de mulțumire pentru denumirea lui *Ambrosiu*. Între credincioșii greci și sârbi a izbucnit neînțelegerile în biserică, și din pricina acesta autoritățile au încuiat biserică.
* * *

Timpu. Nimic în lume nu e atât de schimbăcios ca timpul. Despre ziua de azi nici când nu poți spune, că va fi soră cu ziua de mâine. După două zile de iarnă, în cari termometrul arăta 23° R. a venit un vânt cald și a prefăcut în apă puțină zăpadă ce căduse. Luni dimineața un vânt lin se răspândind un miros dulce de primăveră. Dacă n'am ști, că ne aflăm în ajutorul iernei, am lega multe speranțe de ziua de mâine. O zi ușoară e lăsată însă numai ca prilej celor lipsiți, pentru a și aduna în liniște un braț de lemne: mângâierea zilei de mâine.
* * *

Catastrofă în minele de cărbuni.

O depeșă din Varșovia aduce știrea despre o catastrofă îngrozitoare ce s'a întâmplat vineri la minele de cărbuni de pétră din Sosnovce. Lucrătorii erau tocmai la muncă în număr complet, când o mare parte de pământ s'a surpat asupra lor. Până acum au scos două cadavre. Se crede, că toți lucrătorii au fost omorâți.
* * *

Serutat de un urs.

Intr'o cărciumă din orașul Nachod din Boemia un om se producea înaintea publicului c'un urs. Un neguțător din mijlocul publicului, care de altminterlea se afla în voie bună, se rămăși c'un alt privitor, că el va juca cu ursul. Într'adevăr s'a dus și a jucat cu ursul, cauzând faptul acesta ilaritate în public. La început lucrul merse foarte bine, der când neguțătorul de bucurie, că a câștigat rămășagul, a voit să sêrute dihania, acesta de-odată se răpeși asupra neguțătorului și-i mușca vârful nasului. Sêrmanul neguțătorului numai decât cădu jos fără simțiri și a durat mult până ce medicilor li-a succes al trezi.
* * *

Scandal în cimiter.

Țilele trecute a murit în Lugoș o femeie, care puțin înainte de morțea sa a tenesc la secta nazarină. Autoritățile orașenești au decis să fie îngropată în cimiterul greco-oriental. Când însă cortegiul a ajuns la cimiter, porța aceluia au găsit-o încuiată, pázitorul a declarat că

autoritatea bisericească a interzis îngroparea. Rudeniile morței, cari petreceau sicriul a protestat, s'a făcut scandal. A intervenit poliția și îngropăciunea s'a făcut cu forță brachială. Autoritățile au dispus să fie păzit mormântul din partea poliției.

Aduarea generală,

a reuniunii de învățători români gr. or. din districtul S. Sebeșului, ținută la 8/20 și 9/21 Nov. în Sebeș.

„Unde-i unul nu-i putere,
Unde-s doi puterea crește.”

Principiul acesta se validizează astăzi cu o uimitoare forță pe toate terenele, atât în școlă, biserică cât și în stat, pe terenul industriei, comerțului și al agriculturii.

Omenii au înțeles prea bine cu deosebire în „secolul progreselor” lipsa de asociere, lipsa de concentrare a forțelor, pentru că s'a experiat că ceea-ce unui om singur nu-i este posibil, s'eu îi este cel puțin greu, la 20—100 inși le succede cu ușurință. Unde glasul individului trece, se perde fără nici un efect, — acolo glasul singuraticilor dar într'un corp concentrați produce lucruri grandioase.

Va să dăcă condițiunea absolut indispensabilă pentru a pute duce astăzi o viață cum o cere timpul nostru — este organizarea indivizilor în societate. Dacă vom examina dezvoltarea omeniei din celea mai îndepărtate timpuri până în zilele noastre, vom observa, că a trecut prin diferite stări, până ce ajunge la rezultatul zilei noastre în cari trăim.

Cu cât au fost mai mari succesele pe terenul cultural, cu atât mai tare s'a născut și întărit dorul și spiritul spre asociere. În mijlocul poporului nostru încă aflăm astfel de porniri nobile, doruri de asociere „de a pune umăr la umăr” cu deosebire în timpul mai prospert vedem că tot mai mult da asociere principiului „Unde-i unul nu-i putere.” Da, ne-am frământat ziua și noaptea ca se aflăm căile și mijlocele cari să ne asigure ajungerea idealelor prefapte de omenime, cultură, fericire și bunăstare. Ne-am organizat în societăți, deși nu în împrejurări favorabile, am înființat tovrășii ca astfel aducând în o mai strînsă legătură raportul dintre noi singuratici să putem ține pas cu alte popore mai privilegiate de împrejurări. Dintre multele organizări ce le avem în sinul nostru, nu de mică importanță sunt și reuniunile noastre învățătoresci, cari în cel mai elementar înțeles sunt iștănciri unde se tractează direct despre cultura țeranului român, sunt locurile acelea, unde se coadună aceia cari dela rădăcina trunchiului cultivă pomul.

Etă dar prin două trei cuvinte însemnătatea de prima ordine, ce o au conferințele noastre învățătoresci din reuniuni. Ce sunt și acestea dacă nu nise tovrășii pe terenul școlii, tot de omenii școlii cu scop ca înrîurirea ei cu atât să fie mai aprăpe de desvîrșire. Lumea scie, că noi formăm așa numitele reuniuni districtuale, cari în fie-care an își țin ședințele în anumite centre ale noastre, și precum scie, tot așa datorință are ca să cêră dela noi dare de sêmă, ce facem, împlinim-ne noi datorințele față de cauza școlilor noastre, de viitorul nêmului românesc?

Pe de altă parte merită ca lucrările din astfel de conferințe să se illustreze cât mai viu și pentru întregă învățătorimea noastră din Archidieceasă.

Dle Redactor! Nu m'aș pute numără între credincioșii D-vostre aderenți, n'aș pute fi înșirat între sîrguincioșii cetitori a iubitelui organ al Archidiecesei noastre ce aveți onoarea al conduce, dar aș fi un uitat fiu al bisericii și școlii mele ortodoxe, — cari mă nutresc la sinurile lor de mamă, de a nu minut aș absta dela datorința mea, de a nu Vê schița în câteva trăsuri lucrările din conferințele reuniunii noastre dela S. Sebeș, ținute în zilele trecute.

Cuvântul sincer al confratelui dela Măgina făcut nouă cunoscut prin celonele ziariului D-Vostre, spun sincer ne-a încalțit inimii del mult — el a aflat rêsene în pepturile alor circa 80 de învățători colegi. Sê nu credeți că exclusiv acestui apel îi ascriu meritul de a ne fi întrunit în așa număr fru-

mos, prin care reuniunea noastră e în stare de a-și impune! Pentru prima ședință a fost destinată ziua Sf. Archangeli. O parte mare din membrii luă parte și la serviciul divin din frumoșa noastră biserică din apropierea școlii. Se îndrêptă toți spre locul ședințelor — școlă — și trecând pe sub porța ei, ordinea și arangiamântul, provocă simă și respect în inimile noastre. Salutările se succed din toate părțile, surprinși de privirea fețelor pe cari nu le vedurăm de un an întreg.

E dulce, plăcut, când ne vedem întruniți 5—6 dascăli, dar apoi când ne concentrăm din trei tracte vigurose, toți cu aceleși doruri și simțeminte, bucuria este nedescrisibilă. Suntem cu toții în o sală mare școliei. După ce strêngerile de mână, îmbrățșerile mai perd din focul lor, presidiul, pârintele Murșan, provocă cântarea, „chemărei duchului sânt în corpore. Se dă primul signal, primul accent din partea unui destoinic cântăret, și ceialalți îi urmêdă cu mâni îmbinate spre rugăciune, și privirea țință spre ceriu, de unde tot darul și totă bună-tatea vine. Era solemn și sânt momentul, când atâtea inimi setosă de adevăr întonară „vino și te sălășlește între noi”. Cântarea se sfêrșește, se perde și ultimul acord pe aripa căruia gândurile noastre se înalță către bunul căruia ceruse — și învățătorii se aședă fie care la un loc cu gravitate sêrbătorêscă.

„Știința este putere” rêsună din graiul președintelui, êr ceialalți ascultă, căci este cuvântul de deschidere. În vorbirea sa ne spune, accentuează, că astăzi puterea brațului trebuie să dispară din numea culturii și a științei, și că aceasta sunt numai potrivite ale științei, cu cari putem conduce poporul nostru la luptă pentru existență. Cuvântul acesta fu primit cu aclamațiuni „sê trăsescă”, declarându-se adunarea de deschisă.

Urmêz la ordinea zilei constatarea membrilor, se ceteste deci apelul și cu plăcere ni se spune prezența alor preste 70 colegi.

Urmêz cetirea raportului comitetului central, al cassariului, bibliotecarului, cari se dau unei comisiuni de trei, care cu proxima ședință se ne aducă o referad a lucrărilor lor. La ordinea zilei se pune acum lucrarea membrului T. Popovici. „Cum are a se propune cu succes limba maternă în curs I. al școlii populare”. Autorul nefiind present se dă cetire din partea colegului Bota din Cetea. Trebuie recunoscut, că lucrarea e făcută cu multă diligență, și dacă nu a făcut totuși succesul recerut în auditorii, are să se esplice din cauza, că n'a fost de față însuși autorul spre a o ceti. La discuție iau parte mai mulți între cari: S. Roșu, Bota, Tătar. Dl Roșu constată cu multă obiectivitate, că prea multă teorie a făcut aci dl autor spunând reguli, principii, dar exemple nu ne aduce, și noi cam tot după exemple însêtoșem, căci știm, că exemplele atrag. În acest sens vorbesc și dnii Bota, Tătar, care atrage atenția tuturor la lucrarea astorfeliu de teme ca între espunerea părților teoretice să aducem și exemple. Pe lângă acestea i se votează mulțămirea zelului membru T. Popovici.

Acum urmêz disertația dlui C. Suciu: „Educațiunea națională, promovarea ei prin cântul popular și îndreptățirea acestuia în școlile noastre”, lucrată cu multă îngrijire pe motive naționale. Nu sunt dle redactor, prietenul osanelor, dar ce e frumos îmi place și e just ca să admit, când dă că lucrarea acesta e succedă atât ca formă cât și ca conținut, pentru-ce disertantul a fost călduros felicitat.

Apoi dacă mai adaugem și aceea, că acesta temă formeză o actualitate nu putem dăca decât că ea a fost binevenită.

Cred, dle Redactor, că cu proxima ocazie Vê voui și pute-o pune la dispoziție spre publicare în prețuitul D-vostre ziariu, de aceea mă mărginesc a aminti numai concludul pe care dl Suciu îl recomandă spre primire și anume „educând să educăm românesc”.

Êr în fine părții a II-a a lucrării sale pune înaintea adunării 2 întrebări spre discuție la cari adunarea îi rêsponde favorabil.

1. Învêțarea potrivitelor cântări populare în școlile noastre, are vre-o influință stricătiosă asupra sentimentelor religioșe-morale ale elevilor nostri?

Adunarea: Nu!

2. Învêțarea cântărilor populare are vre-o însemnătate la întărirea sentimentului

național, la cultivarea iubirii de nê și a solidarității în popor?

Adunarea: Da! are!

Așa dar Dumêz dle Colegi — dăca dl Suciu — ca să ne conformăm, să satisfacem postulatelor acestora pe terenul educațiunei naționale. (Va urma.)

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARA**Lenau**

(1802—1850.)

(Urmare.)

Lenau este un adevărat reprezentant al poeziei pesimiste și — dacă voim să credem celor mai destoinici aprețitori ai lui — îl putem numi cel mai de frunte poet al secolului germanilor. Causa e a se cauta în cea din urmă însușire amintită, în radicalul subiectivism, trăind el într'un cerc îngust și făurindu-și idealele, cum firea cea bolnăvicioasă i-o dicta. Tonul pesimist din poeziile lui Lenau e în general de un farmec atrăgător până în unele scene din „Faust” și „Don Juan”, în care devine frivol și lasciv chiar.

Ceea-ce mai mult îl caracterizează pe Lenau, este originalitatea lui. Arare-ori găsim în literatură un scriitor atât de independent ca Lenau, care se steie afară de ori ce influință a scriitorilor vechi și contemporani. Lenau a fost un fu al secolului, cu care el deja de copil s'a îndrăgostit. Deja ca copil îi plăcea să rătăcescă prin codru și primăveră să asculte și imiteze cântul filomeliei, êr tîmna să asculte ore întregi tristul zăruit al frunțelor muribunde. Era un mare admirator al naturii, inima lui era cuprinsă de evlavie față de ea și totuși a neîndreptățit-o în poeziile sale atât de des, privindu-o prin o falsă prismă, alcătuită de un bolnav sistem al nervilor. Formele de pe natură însă, și astfel cum ni le prezintă el, sunt admirabile și este ceva de tot relativ, atârână dela individualitatea fie-căruia, de a ne împăca s'eu nu cu ele.

Las să urmeze aci scurtele apăreri a unor literați germani asupra-i:

Gustav Karpeles în „Allgemeine Geschichte der Literatur”; recunoșce în Lenau pe poetul, și impută însă lipsa [de obiectivitate și în consecință individualitatea proprie ce o îmbracă în vestmintele poetice. „Poesia adevărată — dăca Karpeles, — este nemuritoare, este atât de sublimă încât se ridică preste durerea și suferințele unei generațiuni trecătoare, la care unui poet nu-i este ertat a se oprî, plângând și bocind se împreună, ci, poetul trebuie să privească din înălțimea sa la toate, el nici de morțe nu trebuie să tremure, căci este pretinul zeilor.”

„Lenau însă și a cântat propria durere cuprins de cele mai profunde patimi, ce au chinuit vre-o odată o inimă omenescă; poeziile lui sunt lacrimi cristalizate în cele mai strălucite diamante și nu sunt operele artei ale unui geniu sublim ce se ridică preste miseria omenescă. Lui îi lipsesc imaculata obiectivitate a dispozițiunei sufletesci; la el totul e profund omenesc și prea puțin artistic.”

Cu toate aceste imputări însă, cari firesc fiesc care cetitor în parte le admite, dar le justifică prin faptul, că sinceritatea ce respiră din tot versul îi tîrnă mângăere în sufletul trecut prin asemenea lovituri, — cu toate aceste însă, Karpeles observă:

„Ori cât de bolnavă ni s'ar părea poezia lui Lenau, nu se pôte nega, că poeziile aceste ne ating cu mult mai tare, decât cele mai rotunșite opere ale artei. Suferința poetului pentru nesfêrșita durere din viața pămîntescă ne atrage cu o putere magică în cercurile în cari el a trăit. Lenau este o „harfă a lui Aeol”, a cărei sunete jalnice ne cutremură inima și ne-o sunte de mistere. *Furtuna morții* trece prin cordele acestei harfe și atingându-le produce acorduri miraculoșe.” (Va urma.)

Diverse.

Damele și politica. Revista engleză „Wonan” (femeia) a pus cetitorilor săi următoarea întrebare: Care rubrică din ziare interesează mai mult pe dame? Rêsunsurile se înțelege au încurs cu duimul, și din surse

s'a constatat: Femeile primadată năvălesc asupra rubricii noutăților séu scirilor țilei, apoi urmăză partea științifică-literară. Puțin le interesează politica, mai puțin economia publică. Cele mai multe epistole declară, că femeile nu se pricep la d'al de aceste. E interesant, că epistolele le-au trimes cele mai bune económe.

Loterie.

Sâmbătă, în 5 Decembre n. 1896.

Budapesta: 25 57 20 75 54

Publicare de licitațiune.

Edificarea unei scóle nouă în comuna Pianul de sus, protopopiatul Sebeșului, se va da în întreprindere pe calea licitațiunii publice minuende *Vineri în 6/18 Decembre a.*

c. la 10 óre a. m. în scóla gr.-or. în Pianul de sus.

Prețul de strigare conform preliminarului de spese e 3078 fl. 32 cr. v. a

Materialul și cărăușile le dá comuna. — Doritorii de a licita vor avea a depune ca vadium 10% din prețul strigării.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea ori când la oficiul parochial din Pianul de sus. Celea ce se aduc la cunoștință publică.

Pianul de sus, 3/15 Novembre 1896.

Comitetul parochiul.

Simion Ghibu, m. p.
paroch și președinte.

[168] 3—3

Nr. 496

[172] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de clasa a III-a Reciu, protopresbiteratul Mercurei, se deschide concurs cu

termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Dotațiunea împreună cu acest post este în venite fixe și sigure de 412 fl.

Reflectanții la acest post sunt avisați a-și asterne cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în terminul deschis

Informațiuni mai deaprobe se pot lua dela președintele comitetului parochial din comuna Reciu.

Dela concurenți se așteptă, a se presenta în o Duminecă séu sêrbătoare la biserică, pelângă observarea dispozițiunii §-lui 18 din „Regulamentul pentru parochii“, spre a celebra și cuvânta.

Mercurea, la 31 August 1896.

Oficiul protopresb. gr.-or. al tractului Mercurei, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Droc,
protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 541/896. [173] 3—3

CONCURS.

Încuviințându-se prin venerata rezoluțiune consistorială din 24 Septembrie a. c. de sub Nr. 5439 Bis. instituirea unui post de capelan în parochia de clasa a III-a Mănășturul-român, prin această sê publică concurs pentru ocuparea acestui post, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful român“

Emolumentele împreunate cu acest sunt, umătate din venitul parochial statorit de comitetul parochial în sumă de 314 fl.

Doritorii de a reflecta la acest post, au ași asterne suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu, până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parochial.

Cluș, 22 Octobre 1896.

Tuliu Roșescu,
protopresb.

AVIS.

In librăria tipografiei archidieceesane se află de vânzare următoarele cărți:

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat . . .	fl. 15 —
Chiriacodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat . . .	12. —
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin . . .	18. —
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg. . .	20. —
Octoich mic, neleg. fl. —60 cr. leg. . .	—75
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat . . .	—75
Proscomidia altariului . . .	—25
Penticostariu neleg. fl. 8, leg. . .	10 —
Rânduiala la sfințirea bisericilor . . .	2.50
Triodion cu Strajnic neleg fl. 20, legat . . .	25. —

II. Cărți scolare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg. . .	—24
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat . . .	—25
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 l.g. . .	—25
Abedar magiar-român, de N. Putnoky leg. . .	—20
Aritmetica, de P. Dima . . .	—32
Abedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. = . . .	—45
Aritmetica după Lurz . . .	—20
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. = . . .	—35
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg . . .	—40
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg. . .	—30
Carte de cetire de Ioan Popescu legată . . .	—70
Catechism de M. Toma . . .	—30
Catechism bogat . . .	—50
Cărtică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă . . .	—15
Comput de Ioan Popescu . . .	1.20
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă . . .	2. —
Compendiu de drept canonic ediție nouă . . .	3. —
Conducător la Abedar de I. Popescu . . .	—10
Culegere de cântecnaționale. . .	—25
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II. . .	1. —
Carte de cântări bisericesci pentru copii . . .	—12
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a . . .	—20
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg. . .	—20
Chemia elementară de Vlaicu . . .	—80
Chemia anorganică de Filipescu . . .	—80
Drepturile și datorințele civile . . .	—20
Elemente de Geografia de Zacharia Boiu . . .	—30
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu . . .	—30
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu . . .	—30
Elemente de Fisică de I. Dariu . . .	—30
Fisica de Făgărășan . . .	—40
Gramatica română de Mihelțan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. = . . .	—24
Geografia pentru scól. poporale de I. Dariu leg. . .	—35
Geografia pentru scól. poporale de Moldovan & Făgărășan . . .	—30

Geografia pentru scólele medii de Moldovan & Făgărășan I . . .	fl. 1.20
Geografia pentru scólele medii de Moldovan & Făgărășan II. . .	—50
Geografia pentru scólele medii de Făgărășan & Bârsan II. . .	1. —
Gramatica română de I. Dariu . . .	—25
Gramatica limbei magiare de Crișan & Putnoky . . .	1. —
Istoria biblică pentru scól. poporale . . .	—30
Istoria biblică pentru scólele medii . . .	—55
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II. . .	3. —
Izagogia de Dr. Ilarion Pușcariu . . .	1.50
Istoria isericescă ptru scól. pop. . .	—35
Istoria bisericescă pentru scólele medii I. II. . .	1. —
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop . . .	—25
Istoria Ungariei de S. Moldovan. . .	—26
Istoria Ungariei pentru scólele secundare de V. Goldiș . . .	—80
Istoria universală pentru scólele secundare de V. Goldiș . . .	1 —
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I = 50 II. = . . .	—60
Istoria literaturii române de Lazariu . . .	1. —
Legendar român de V. Petri . . .	—50
Legendar magiar român de N. Putnoky . . .	—30
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă . . .	—40
Mărturisirea ortodoxă . . .	1.20
Pastorala veche . . .	1. —
Pastorala nouă . . .	1.50
Pomăritul de D. Comșa . . .	1. —
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu . . .	1. —
Psichologia empirică de I. Popescu . . .	2. —
Teologia dogmatică . . .	1. —
Teologia morală . . .	1.50
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky . . .	—70

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea . . .	fl. 2.50
Istoria biser. politico-naționale. . .	1. —
Enchiridion sau carte manulă de canóne . . .	4. —
Invățătorul și poporul de Marienescu. . .	—50
Polemia contra Heliad . . .	—50
Calendariu pe anul 1896 . . .	—30
Scrisori apologetice . . .	—50
Sunete și resunete de Z. Boiu . . .	—50
Scrierea sf. Ioan gură de aur . . .	—50
Vocabular român germân . . .	—70
Anghira creștină (cuvântări) funebrale de T. V. Gheaja . . .	1.50
Anecdote și glume de T. V. Gheaja . . .	—65
Antologie română de Manliu . . .	1.75
Cel mai mare bine din lume de Făgărășan . . .	—20
Cine ce face lui își face, comedie întrun act pentru tinerimea scolară . . .	—10
Codicele de Mateiu Voilean . . .	—80
Colinde de A. Marienescu . . .	1.10
Compas românes. de P. Petrescu Cuvântări funebrale de Z. Boiu . . .	—50
Crestomația română de I. Manliu . . .	1.75
Date istorice de I. C. Pușcariu . . .	2. —
Descântec poporale de Marian . . .	2. —
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu . . .	2.50

Doine și strigături de St. Muntean . . .	fl. —12
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariț . . .	—80
În memoria lui G. Bariț peosii de G. Joandrea . . .	—20
Intrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span . . .	1. —
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau . . .	—50
Lecciconul comunelor bisericesci din archidieceasă de Dr. Remus Roșca . . .	1. —
Noul atac asupra scólelor noastre. Manual de drept cambial de I. Socaciu . . .	2. —
Pace voné de H. Drumond tradusă de D. Făgărășan . . .	—20
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju . . .	—25
Poesii de Andreiu Murășan . . .	1.50
Poetica română de I. Manliu . . .	1.75
Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V . . .	1.25
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu . . .	—75
Retorica și stilistica de I. Manliu . . .	2. —
S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi . . .	—15
Studiu diu economia națională de P. Petrescu . . .	—40
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu . . .	—45
Stupăritul de C. Dimian . . .	—80
Vechia metropolie de N. Popea . . .	1.50
Protocólele sinodale dela 1864—1893 tóte laolaltă . . .	19 —
Protocólele congresuale dela 1868—1891 tóte laolaltă . . .	7.60
Statut organic . . .	—25
Regulament pentru parochii . . .	—10
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățământului . . .	—10
Regulament pentru procedura matrimonială . . .	—20
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian . . .	—10
Regulament pentru afaceri interne congresuale. . .	—20

IV. Tipărituri.

Budget còla . . .	—03
Catalog de clasă còla . . .	—02
Catalog de clasă broș. din 10 còle . . .	—30
Catalog de clasă broș. din 15 còle . . .	—45
Catalog de clasă broș. din 20 còle . . .	—55
Carte de evidență còla . . .	—03
Carte de evidență leg. din 30 còle . . .	1.80
Carte de evidență leg. din 40 còle . . .	2.10
Chronica scolară leg. . .	1.50
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta scóla còla . . .	—02
Conspecte protopopesci, pentru noucun. . .	—05
Conspect despre comunele matre și filie còla . . .	—03
Conspect despre visitarea scólelor còla . . .	—03
Conspecte de catechisația còla . . .	—03
Conspecte scolare inv. (date statistice còla . . .	—06
Conspecte prot. I. II. III còla . . .	—06
Conspecte de absenții săptămânale și lunare còla . . .	—02

Contul capitalelor active còla . . .	fl. —03
Estrase din protocólu botezațiilor, cununațiilor și morților esempl. . .	—01
Matricula scolară còla cr 2 legată din 50 còle . . .	1.50
Inventare pentru averea bisericilor . . .	—10
Jurnal de casă còla . . .	—03
Jurnal de casă leg. 25 coli . . .	165
Jurnal de casă leg. 30 coli . . .	1.80
Obligațiuni ptru biserică esempl. . .	—01
Protocólu buneii învoiri còla . . .	—06
Protocólu buneii învoiri leg. din 50 còle . . .	4. —
Protocólu parochial còla . . .	—06
Protocólu parochial leg. din 50 còle . . .	4.50
Protocólu botezațiilor còla . . .	—06
Protocólu botezațiilor I. din 50 c. . .	4.50
Protocólu cununațiilor còla . . .	—06
Protocólu cununațiilor I. din 50 c. . .	4.50
Protocólu morților còla . . .	—06
Protocólu morților leg. din 50 c. . .	4.50
Protocólu de esibite còla . . .	—03
Protocólu de esibite I. d n 30 còle . . .	1.80
Protocólu de esibite I. din 50 còle . . .	2.50
Prot. de clasificățiune còla . . .	—02
Prot. de clasificățiune I. din 50 c. . .	1.50
Specificațiuni pentru noua cununații còla . . .	—05
Testimonii scolare esempl. . .	—02
Testimonii de religie . . .	—02

V. Icoane.

Icòna înmormentării domnului pe pânză . . .	fl. 2.50
Icòna înmormentării domnului pe hârtie . . .	—50
Icòna celor trei Ierarchi pe hârtie . . .	—30
Icòna Evangeliștilor pe hârtie . . .	—50
Portret Șaguna . . .	1. —
Portret Gozșdu . . .	1. —

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100 . . .	—70
Libele de comput à 1 cr. 100 . . .	—70
Libele de dictando à 1 cr. 100 . . .	—70
Caete de dictando din 6. foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu . . .	—15
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și cuadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și . . .	—45
Tocuri (còde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata . . .	—
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. mii de còle. . .	—
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 1.20 1.50 2 și 7 fl. . .	—
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl 20 cutie constătătoare din 144 bucăți . . .	—
Tăblițe de pētră bucata 7, 10, 12 14 și 15 cu bucata . . .	—
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri fòrte moderate. . .	—
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata . . .	—
Trăisti de scólă pentru copii, chipuri pentru copii, Cerceie, Văpșeli și pensele, Hârtie sugativă. . .	—
Calemar-, Liniale, hârtie pentru stelagiu, Albume, Blocuri, Tinte de desam; totfelul de negrelă, tóte acestea cu prețuri fòrte moderate. . .	—